

T.C.
HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU

YARGI HİZMETLERİNİN ETKİNLİĞİ BÜROLARI

REHBER

2026

Mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre görev yapan yargı birimlerinin etkin ve verimli şekilde işleyebilmesini temin etmek devletlerin asli görevleri arasındadır. Adil yargılanma hakkının bir unsuru olan makul sürede yargılanma hakkının güçlendirilmesini sağlamak amacıyla pek çok uygulama hayata geçirilmekte ve bu alandaki süreçler kararlılıkla takip edilmektedir.

Nitekim IV. Yargı Reformu Stratejisi kapsamında; makul sürede yargılanma hakkını güçlendirmek ve hedef süre başta olmak üzere performans ve verimliliğe ilişkin uygulama ve araçlara yönelik işleri yürütmek üzere adalet komisyonları bünyesinde Yargı Hizmetlerinin Etkinliği büroları oluşturulması öngörülmüştür.

Yargı Hizmetlerinin Etkinliği Bürolarının görev ve faaliyetlerinin yürütülmesinde uygulama birliğinin sağlanması, ortak bir bakış açısı oluşturulması ve büroların görevlerini etkin bir şekilde yerine getirmelerine katkı sunulması amacıyla bu rehber hazırlanmıştır. Rehberin, merkez birimleriyle mahaller arasında kurulacak koordinasyonun güçlendirilmesine imkân sağlayacağı öngörülmektedir.

Diğer yandan vatandaşlarımızın hizmetine sunulan Alo Adalet sisteminin de kurumsal altyapısını oluşturmak bakımından önemli bir işlev üstlenen bu bürolar ile, uzun süren yargılamalar ve soruşturmaların önüne geçilebilmesi bakımından somut bir adım atılmış olmaktadır.

Teknolojinin imkânlarından yararlanarak, adaletin tecellisi amacıyla vatandaşlarla yargı birimleri arasındaki bağın güçlendirilmesine yönelik bu uygulamalar, adalete erişim konusunda da ilerleme sağlayacaktır.

Yargı Hizmetlerinin Etkinliği Bürolarının ve büroların işleyişine ilişkin rehberin tüm teşkilatımıza ve vatandaşlarımıza fayda sağlayacağı inancıyla hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Akın GÜRLEK

Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

1.	Giriş	1
2.	Kuruluş ve Amaç	2
3.	Görevler	3
4.	Başvuru Şekilleri ve Başvurunun Değerlendirilmesi	4
5.	İşleyiş	6
6.	Örnek Başvuru Formu	8

1. Giriş:

Yargı hizmetleri devletin asli görevleri arasında yer almakta olup toplumun adalet beklentisinin karşılanmasında hayati bir fonksiyon ifa etmektedir. Adaletin gecikmeksizin ve etkin biçimde tesisi; Anayasa başta olmak üzere kanunlar, yönetmelikler ve diğer mevzuat düzenlemeleriyle oluşturulan hukuki çerçevenin, etkin bir organizasyon, güçlü bir koordinasyon ve işleyen bir süreç yönetimiyle desteklenmesini zorunlu kılmaktadır. Bu doğrultuda devletlerin yargı mekanizmalarını hızlandıran çözümleri re'sen geliştirmesi ve makul sürede yargılanma hakkını güçlendirmek üzere adli sistemlerini iyileştirmesi gerekmektedir.

Anayasanın 36'ncı maddesinde herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu; 141'inci maddesinde ise davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılmasının yargının görevi olduğu hüküm altına alınmıştır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6'ncı maddesinde de adil yargılanma hakkı kapsamında makul sürede yargılanma hakkı güvence altına alınmıştır.

Anayasal ve uluslararası normlar doğrultusunda, yargı hizmetlerinin etkinliğinin artırılması ve makul sürede yargılanma hakkının güçlendirilmesine yönelik çalışmalar kararlılıkla sürdürülmektedir. Bu kapsamda 23.01.2025 tarihinde kamuoyuna açıklanan IV. Yargı Reformu Stratejisinde (2025-2029) “Adli ve idari yargı adalet komisyonları yeniden yapılandırılacaktır.” başlıklı 1.10.b hedefinde makul sürede yargılanma hakkını güçlendirmek ve hedef süre başta olmak üzere performans ve verimliliğe ilişkin uygulama ve araçlara yönelik faaliyetleri yürütmek üzere adalet komisyonları bünyesinde Yargı Hizmetlerinin Etkinliği Büroları oluşturulması öngörülmüştür. Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulunun 18.02.2026 tarihli ve 2026/280 sayılı kararı ile Adalet Bakanı'nın 30.07.2026 tarihli ve E-43807993-601.01- sayılı Olur'u ile Yargı Hizmetlerinin Etkinliği Büroları kurulmuştur.

Söz konusu büroların görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını belirlemek ve ülke genelinde uygulama birliğini sağlamak amacıyla “Yargı Hizmetlerinin Etkinliği Bürolarının Kuruluş ve Faaliyetlerine İlişkin Rehber” hazırlanmıştır.

2. Kuruluş ve Amaç:

Yargı Hizmetlerinin Etkinliği Büroları;

- Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonları,
- Bölge adliye mahkemesi ve bölge idare mahkemesi adalet komisyonları,

bünyesinde kurulur ve mülhakat adliyelerini de kapsayacak şekilde faaliyet gösterir.

Büroların Hâkimler ve Savcılar Kurulu bünyesinde yer alan Yargının Etkinliği Bürosu ile irtibatlı olarak ve Adalet Bakanlığı ilgili birimleri ile koordinasyon içerisinde mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı çerçevesinde faaliyetlerini yürütmesi esastır.

Büroların faaliyetleri ilgili adalet komisyon başkanı ve Cumhuriyet başsavcısının genel yönetim ve sorumluluğu altında yürütülür. Bu kapsamda, mahkemelerin yargısal faaliyetlerine ilişkin idari nitelikteki iş ve işlemlerin koordinasyonu adalet komisyonu başkanı tarafından sağlanır. Soruşturma ve yargılama süreçlerinde gecikmeye neden olan; adliye dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden kaynaklanan idari ve organizasyonel sorunların tespiti, bu sorunların giderilmesine yönelik kurumlar arası koordinasyonun sağlanması, gerekli yazışmaların yürütülmesi, alınan tedbirlerin izlenmesi ve sonuçlandırılması ise Cumhuriyet başsavcısı tarafından yerine getirilir. (İdari yargılama süreçlerinde yönetim ve sorumluluk Bölge İdare Mahkemesi başkanına aittir.)

Bürolarda ihtiyaç durumuna göre yazı işleri müdürü ve yeterli sayıda zabıt kâtibî veya destek personeli görevlendirilebilir. Personelin görevlendirilmesi ilgili adalet komisyonu başkanlığı tarafından yapılır. Mahkemelerden ve Cumhuriyet başsavcılıklarından bilgi talebi, yalnızca büronun görev tanımında belirtilen hususlarla sınırlı olmak üzere, yargılamaların ve soruşturmaların içeriğine müdahale edilmeksizin, mahkemeler yönünden adalet komisyonu başkanlığı, savcılıklar yönünden Cumhuriyet başsavcılığı aracılığıyla yapılır.

Yargı Hizmetlerinin Etkinliği Bürolarının temel amacı; yargılama ve soruşturma süreçlerindeki idari ve organizasyondan kaynaklanan gecikmeleri tespit etmek, bu süreçlerin etkinliğini artırmak ve esas itibarıyla sorunlara mahallinde çözüm üretmektir.

Bu kapsamda, adalet hizmetlerinin işleyişine ilişkin sorunların tespiti ile çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla, gerekli hâllerde hâkimler, Cumhuriyet savcıları veya ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımıyla istişari çalışma mekanizmaları oluşturulabilecektir. Ayrıca, soruşturma ve yargılama süreçlerinin hızlandırılmasına ilişkin olarak gelen başvuru, öneri ve taleplerin sistematik bir şekilde değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması da büroların görevleri arasında yer almaktadır.

Büro faaliyetleri teftiş, denetim, araştırma, inceleme veya soruşturma niteliği taşımamakta olup, büro tarafından üretilen veri, rapor ve değerlendirmeler hâkim ve savcıların; disiplin süreçlerine, iş cetveline, sicile ya da derece yükselmesi ve birinci sınıfa ayrılma değerlendirmelerine esas alınmamaktadır.

3. Görevler:

Yargı Hizmetlerinin Etkinliği Bürolarının başlıca görevleri şunlardır:

Mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı gözetilerek, soruşturma ve yargılama süreçlerinin içeriğine müdahale edilmeksizin;

1. Alo Adalet Hattı ve yazılı başvuru kanalı aracılığıyla yargı süreçlerinde ortaya çıkan gecikmelere yönelik iletilen talepleri incelemek, takip etmek ve süreç hakkında ilgililerin bilgilendirilmesini sağlamak,

2. Kurul ve Bakanlık ilgili birimlerince belirlenecek objektif kriterlere göre sayısal veriler üzerinden mahkemelerin ve Cumhuriyet başsavcılıklarının etkinlik ve verimliliğini dönemsel olarak analiz etmeye yönelik verilen iş ve işlemleri yürütmek,

3. Mahkeme ve savcılıkların ortalama görölme ve dosya bekleme süreleri ile hedef sürelere uyum oranlarını takip etme ve raporlamaya dair verilen iş ve işlemleri yürütmek,

4. Uzun süren soruşturma ve davalara ilişkin süreç ve nedenler ile uygulama kaynaklı sorunların erken aşamada tespit edilmesine yönelik çalışmalar yapmak,

5. Gecikmeye neden olan yapısal veya uygulamaya ilişkin sorunları tespit etmek, çözüm önerileri geliştirmek ve bu hususta ilgili birimlerle koordinasyon içerisinde hareket etmek,

6. Makul yargılama süresini aşmış olan soruşturma ve davaların sonuçlandırılmasına yönelik olarak çözüm geliştirmek ve ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak,

7. Yargı hizmetlerinin etkinliğini arturmaya yönelik verileri toplama, analiz etme, bu hususta mahkeme ve savcılıklardan görüş, öneri alma ve raporlamaya dair iş ve işlemleri yürütmek,

8. Talimat işlemlerinin eksiksiz ve zamanında yerine getirilmesine yönelik çalışmalar yapmak,

9. Bilirkişi incelemelerinin yargılama süreçlerini olumsuz etkilememesi amacıyla uygulamaları ve içtihatları düzenli olarak izlemek ve teknik/mesleki konularda personelin eğitim ihtiyacı duyduğu alanları belirlemeye yönelik ilgili birimlerle istişari mahiyette koordinasyon sağlamak,

10. Mahkemelere veya savcılıklara gelebilecek dönemsel iş artışları ile ihtisaslaşmaya ilişkin tespit edilen ihtiyaçları raporlamaya yönelik iş ve işlemleri yürütmek,

11. Adli birimlerden, yargı hizmetlerinin etkinliğinin artırılmasına yönelik görüş ve önerileri almak; ihtiyaç duyulması hâlinde mevzuat değişikliğine ilişkin talepleri değerlendirmek üzere Hâkimler ve Savcılar Kurulu veya Adalet Bakanlığı ilgili birimlerine iletmek,

12. Yargı hizmetlerinin etkinliğinin artırılmasına yönelik gerekli hâllerde hâkimler, Cumhuriyet savcıları veya ilgili kurum ve kuruluşların temsilcilerinin katılımıyla istişari çalışma mekanizmaları oluşturmak,

13. Adli süreçler esnasında bilgi ve belge istenilen kurum ve kuruluşların istemlerinin en kısa süre içerisinde yerine getirmesine ilişkin tedbirler geliştirmek,

14. Yeni mahkeme kurulması ve faaliyete geçirilmesi tasarrufları ile hâkim, Cumhuriyet savcısı ve personel ihtiyacına yönelik verilerin toplanmasına dair verilen iş ve işlemleri yürütmek,

15. Mahkeme ve Cumhuriyet başsavcılıklarına intikal eden uyuşmazlıkları ve suçla sebebiyet veren olayları değerlendirerek, önleyici adalet yaklaşımı çerçevesinde benzer uyuşmazlık ve suçların tekrarının önlenmesine yönelik ilgili kurum ve kuruluşlarla ortaklaşa çalışmalar yürütmek,

16. Hâkimler ve Savcılar Kurulu ile Adalet Bakanlığı ilgili birimlerince yargının etkinliği ve verimliliğine ilişkin verilen diğer işleri yapmak.

4. Başvuru Şekilleri ve Başvuruların Değerlendirilmesi:

Yargı Hizmetlerinin Etkinliği Bürolarına yapılacak başvurular;

- Alo Adalet Hattı (135),
- Adli birimler bünyesinde faaliyet gösteren Yargı Hizmetlerinin Etkinliği Bürolarına doğrudan yapılacak yazılı başvuru,

yollarıyla alınır.

Telefon aracılığıyla alınan başvurular ile bürolara yapılan yazılı başvurular, içerik ve değerlendirme usulü bakımından aynı esaslara tabi olacak şekilde, önceden belirlenen matbu formlar çerçevesinde incelenmek üzere kayıt altına alınır. Vatandaşların başvurularının değerlendirilme süreçleri hakkında zamanında, doğru ve yeknesak şekilde bilgilendirilmesi sağlanır.

Başvuru sayısının yoğunluğu, yargılama süreçlerindeki gecikmeler veya yapısal sorunlara ilişkin başvuruların zamanında incelenmesini güçleştirebilir. Bu nedenle başvuruların öncelikle belirli kabul edilebilirlik ve şekil şartları çerçevesinde değerlendirilmesi, incelemeyi gerektirmeyen başvuruların baştan filtrelenmesi gerekmektedir. Bu suretle büroların kaynakları ve inceleme kapasitesi, çözümü öncelik gerektiren başvurulara yönlendirilebilecektir.

Yargı Hizmetlerinin Etkinliği Bürolarına yapılan başvuruların incelenebilmesi için aşağıdaki şartları taşıması gerekir:

a) Başvurunun ilgili soruşturma veya yargılama dosyasının tarafı ya da bundan doğrudan etkilenecek kişi veya vekilleri tarafından yapılmış olması,

b) Başvurunun belirlenen başvuru kanalları aracılığıyla yapılmış ve başvuru sahibine ait kimlik ve iletişim bilgilerinin bulunması,

c) Başvuruda; ilgili yargı birimi, dosya numarası ve aşaması ile varsa gecikme nedenlerinin yer alması,

d) Başvurunun büronun görev alanı içinde kalan hususlara dair olması,

e) Başvurunun halen devam eden, kesinleşmemiş yargılama süreçlerine ilişkin olması,

Gerekmemektedir. Söz konusu ön şartları taşımayan başvurular değerlendirmeye alınmaz ve sonucu başvuru sahibine bildirilir.

Aşağıda belirtilen mahiyetteki başvurular ise:

a) Yargı yetkisi ve takdiri kapsamında kalan hususlara ilişkin yapılan başvurular,

b) Somut bilgi veya belge içermeyen ya da genel nitelikteki başvurular,

c) Yargılama süresi, öngörülen makul süreyi aşmayan dosyalara ilişkin başvurular,

d) Daha önceki başvurularla aynı mahiyette olan talepler,

e) Hâkim ve Cumhuriyet savcılar hakkında yalnızca şikâyet içeren başvurular,

f) Akıl hastalığı sebebiyle vesayet altına alınanlar ile henüz vesayet altına alınmamış olmakla birlikte bu hastalığa duçar oldukları sağlık kurulu raporu ile belirlenenlerce yapılmış başvurular,

İşleme konulmaz.

Bu Rehber kapsamındaki başvuru yolları; Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru ile 6384 sayılı Kanun kapsamındaki başvuru yolları bakımından tüketilmesi zorunlu bir idari başvuru yolu niteliğinde olmayıp, anılan başvurulara ilişkin süreleri durdurmaz.

5. İşleyiş:

Yargı Hizmetlerinin Etkinliği Büroları faaliyetlerini; yargı süreçlerinde ortaya çıkan gecikmelerin tespiti, giderilmesi ve izlenmesine yönelik sistematik bir süreç çerçevesinde yürütür. Bu süreçte temel amaç, yargılamaların etkin bir şekilde yapılarak makul sürede sonuçlandırılmasına katkı sağlamak olup, büro tüm faaliyetlerini soruşturma ve yargılama süreçlerinin içeriğine müdahale edilmeksizin, yargı bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı ilkelerini gözeterek yerine getirir.

Bu kapsamda, Hâkimler ve Savcılar Kurulu bünyesinde faaliyet gösteren “Yargının Etkinliği Bürosu” ile koordinasyon hâlinde sayısal veriler üzerinden belirlenen kriterlere göre mahkemelerin ve Cumhuriyet başsavcılıklarının etkinlik ve verimliliğini dönemler hâlinde değerlendirmek, uzun süren soruşturma ve davalara ilişkin süreçlerin ve buna yönelik nedenlerin erken aşamada tespitine yardımcı olmak, hazırlanan raporların sonuçlarına göre tesis edilecek işlemler yönünden ilgili birimlerle koordinasyonu sağlamak, hedef süre uygulamasına riayetin takip edilmesi ile hedef süreyi aşan dosyalara yönelik önlemlerin alınmasını temin etmek amaçlanmıştır.

Bürolar, kendilerine iletilen başvuruları telefon (Alo Adalet Hatı) ve yazılı başvuru kanalları aracılığıyla kayıt altına alarak sistem üzerinden takip eder. Başvurular yukarıda belirtilen şartlar çerçevesinde değerlendirilir, gerekli şartları taşımayan, eksik bilgi içeren veya büronun görev alanı dışında kalan başvurular işleme konulmaz ve başvuru sahibine SMS ile bildirim yapılır.

Değerlendirmeye alınan başvurular, ilgili dosyanın aşaması, dosyanın bekleme süresi ve hedef süreye uyum durumu vb. dikkate alınarak incelenir. Bu inceleme sırasında gecikmeye neden olan unsurlar; idari, yapısal ve iş yüküne bağlı faktörler yönünden analiz edilir ve gerektiğinde UYAP kayıtları ile istatistiki verilerden yararlanılır. Özellikle uzun süren dava ve soruşturmalar bakımından gecikmenin kaynağı erken aşamada tespit edilmeye çalışılır.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda gerekli görülen hâllerde ilgili mahkemeler, Cumhuriyet başsavcılıkları ve diğer adli ve idari birimlerle iletişim kurularak süreçler takip edilir. Yerel düzeyde çözülebilecek nitelikteki sorunlar bakımından öncelikle mahallinde çözüm üretilir; kurumlar arası koordinasyon gerektiren hususlarda ise ilgili birimlerle iş birliği sağlanır. Ayrıca başvuru sahiplerine süreç hakkında bilgilendirme yapılır.

Başvurular ve yapılan analizler, öncelikle makul sürede yargılanma hakkı bakımından değerlendirilir. Gecikme süresi fazla olan dosyalar için hızlandırıcı idari tedbirler geliştirilir ve uygulamaya yönelik çalışmalar yürütülür.

Diğer yandan büro'nun görev alanı ile ilgili gecikmeye neden olan yapısal veya uygulamaya ilişkin sorunlar tespit edilerek, gerektiğinde çözüm önerilerini içeren raporlar hazırlanır. Bu raporlar konusuna göre ilgili birimlere iletilir ve gerekli idari tedbirlerin alınması sağlanır.

Bürolar tarafından alınan tedbirlerin uygulanması ve yargı süreçlerine etkisi düzenli olarak izlenir. Elde edilen veriler analiz edilerek yargı hizmetlerinin etkinliğini artırmaya yönelik yeni tedbirler geliştirilir. Uyuşmazlığın mahiyetine göre öngörülen makul süreler ve işleyişe ilişkin süreçler, elde edilen geri bildirimler doğrultusunda gözden geçirilerek gerekli güncellemeler ve iyileştirmeler yapılır.